

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku wierzyciela Bank Spółdzielczy

w J.

przy uczestnictwie dłużników Haliny S. i Krzysztofa S.

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 października 2010 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego

przez Sąd Okręgowy

postanowieniem z dnia 24 maja 2010 r.,

„Czy oświadczenie dłużnika złożone na podstawie art. 97 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2002 r., Nr 72, poz. 665 tekst jednolity z późn. zm.) może określać kwotę zadłużenia jako sumę ściśle określonej kwoty pieniężnej oraz odsetek umownych liczonych według zmiennej stopy procentowej bez wskazania okresu ich naliczania, odsetek przeterminowanych i ewentualnych kosztów egzekucji?”.

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 24 maja 2010 r. oddalił wniosek wierzyciela Banku Spółdzielczego w J. o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko dłużnikom Halinie S. i Krzysztofowi S. U podstaw tego rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że złożone przez Halinę S. i Krzysztofa S. oświadczenia o poddaniu się egzekucji nie określają jej dopuszczalnej granicy. W oświadczeniu tym suma wyznaczająca tę granicę została uzależniona od wysokości odsetek naliczanych według zmiennej stopy procentowej oraz od ewentualnych kosztów egzekucji. Tak sformułowane oświadczenie narusza w sposób oczywisty jego gwarancyjny charakter i nie odpowiada wymogom art. 97 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst. jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.; dalej: „pr. bank.”).

Sąd Okręgowy rozpoznając zażalenie wierzyciela na to postanowienie powziął poważną wątpliwość, której dał wyraz w zagadnieniu prawnym przedstawionym Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia na podstawie na podstawie art. 390 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. może być jedynie taka poważna wątpliwość prawna, której wyjaśnienie w formie uchwały jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy sąd drugiej instancji. Podkreśla się przy tym, że sąd drugiej instancji, przedstawiając Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne, jest obowiązany szczegółowo wyjaśnić, na czym polegają jego wątpliwości i dlaczego uważa je za poważne, a także wykazać, że wątpliwości te pozostają w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem środka odwoławczego. Przytoczone przez sąd drugiej instancji argumenty podlegają rozważeniu przez Sąd Najwyższy, który w pierwszej kolejności bada, czy spełnione zostały warunki do podjęcia uchwały (por. m.in. uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego: z dnia 27 listopada 1997 r., III CZP

56/97, nie publ.; z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, nie publ.; z dnia 30 maja 2003 r., III CZP 30/03, nie publ.; z dnia 14 listopada 2006 r., III CZP 84/06, nie publ.; z dnia 20 listopada 2009 r., III CZP 90/09, nie publ.).

Zgodnie z art. 786² § 1 k.p.c., w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd bada, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem lub z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z tej czynności. Przed przeprowadzeniem tego badania sąd klauzulowy musi jednak ocenić, czy dokument przedłożony przez bank spełnia - określone w art. 96-98 pr. bank.- przesłanki ważności i skuteczności bankowego tytułu egzekucyjnego, a także inne wymogi przewidziane dla każdego tytułu egzekucyjnego. Ocena taka może być – rzecz jasna - dokonana jedynie na podstawie dokumentów załączonych do wniosku wierzyciela. Dokumenty te powinny być złożone w oryginałach bądź odpisach uwierzytelnionych przez uprawnione do tego osoby (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., I CSK 62/08, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CZ 8/06, OSP 2006, nr 12, poz. 141 i - powołanego wyżej - postanowienia z dnia 20 listopada 2009 r., III CZP 90/09).

W rozpoznawanej sprawie oświadczenia dłużników o poddaniu się egzekucji zamieszczone zostały w umowie o kredyt średnioterminowy (Krzysztofa S.) oraz w umowie o przystąpieniu do długu (Haliny S.), przy czym - czego nie dostrzegł Sąd Okręgowy - wierzyciel załączył do wniosku jedynie kserokopie tych umów oznaczonych jako odpisy poświadczane za zgodność z oryginałem przez zastępcę dyrektora Oddziału w S. Alicję Z. i podpisane nieczytelnym podpisem. Umknęło zatem uwadze Sądu Okręgowego, że odpisy wymienionych dokumentów nie zostały uwierzytelnione przez uprawnioną do tego osobę (art. 129 § 2 k.p.c.). Nieprzedstawienie przez wierzyciela oryginałów lub prawidłowo poświadczonych odpisów oświadczeń dłużników o poddaniu się egzekucji, a także oryginału lub poświadczonego odpisu umowy kredytowej nie pozwala ocenić, czy spełnione zostały przesłanki warunkujące nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Braki te uniemożliwiają uwzględnienie wniosku (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2001 r. III CZP 53/01, Biul. SN

2001, nr 10, poz. 8). Oznacza to, że nie został spełniony wymóg istnienia związku przyczynowego między potrzebą rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego a rozstrzygnięciem zażalenia, które nie może wyrzucić zamierzonego skutku.

Jedynie na marginesie wypada też zauważyć, że potrzeba rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego nie wystąpiłaby również w przypadku przedstawienia przez wierzyciela oryginałów wymienionych dokumentów lub ich uwierzytelnionych prawidłowo odpisów. Bankowy tytuł egzekucyjny – jak już wyjaśnił to Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 lutego 2009 r., III CZP 145/08, Biul. SN 2009, nr 2, poz. 7) – musi określać precyzyjnie wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności. W tytule tym odsetki powinny być strukturalnie wyodrębnione z innych pozycji składających się na dług dłużnika i jednocześnie odpowiednio określone co do wysokości. Konieczne jest zatem wskazanie w tytule kwoty stanowiącej podstawę obliczenia odsetek, podanie konkretnej stopy procentowej oraz okresu ich obliczenia. Tylko w ten sposób bowiem dłużnik może uzyskać pełną możliwość zweryfikowania swojego zadłużenia ujętego w bankowym tytule egzekucyjnym.

W świetle przytoczonego zapatrywania, które skład orzekający podziela, nie ulega wątpliwości, że załączony przez wierzyciela do wniosku bankowy tytuł egzekucyjny nie spełnia wymogów określonych w art. 96 ust. 2 pr.bank.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) postanowił, jak w sentencji.